

Journalist Luc Dewaele werd cipier en schreef boek over leven in Brugse gevangenis

Een blik achter slot en grendel

Van journalist naar cipier, Luc Dewaele (54) maakte vijftien jaar geleden een opmerkelijke carrièreswitch. Om mensen te kunnen helpen, vertelt hij. 'Ik verwachtte mij aan vijandigheid. Maar er heerst vooral ellende en verdriet.'

DOOR LOTTE BECKERS

BRUGGE ● Dewaele heeft net een boek uit over zijn leven als cipier. 'Ik wil antonen dat de gevangenis geenszins een luxehotel is, zoals mensen denken. Opgesloten zitten maakt mensen knettergeek.'

1995. Dewaele was al jaren aan de slag als regiojournalist, maar putte nog weinig voldoening uit zijn job. 'Ik wou me nuttig maken voor de samenleving, verantwoordelijkheid en zorg voor anderen opnemen', vertelt hij naar aanleiding van zijn boek *Achter slot en grendel*. Hij stootte op een vacature voor cipier in de gevangenis van Brugge en begon aan een nieuwe carrière. 'Ik heb me mijn keuze nooit beklagd. Cipier zijn is niet gemakkelijk, maar ik heb het zeer graag gedaan.'

Dewaele is inmiddels op pensioen om medische redenen, maar blikt terug op zijn ervaringen. 'Het is fijn om iets heel concreets te kunnen doen voor een mens. Als cipier bewaak je niet alleen gedetineerden. Je bent post- en maaltijdbezorger, raadgever en doet zelfs aan zelfmoordpreventie. Gedetineerden zijn hulpbehoevenden, mensen in nood. Mensen horen dat niet graag. Maar het is ellendig, voor onbepaalde duur opgesloten zitten in een kamer van twee op vier meter. Vrijheid is een elementaire behoefte, en frustratie is een wezenskenmerk van gedetineerden.'

Niet dat in de gevangenis een broerierge sfeer hangt. 'Het verbaasde me, toen ik begon, ik verwachtte mij aan vijandigheid. Maar er heerst vooral ellende en verdriet. Nergens worden meer tranen gela-

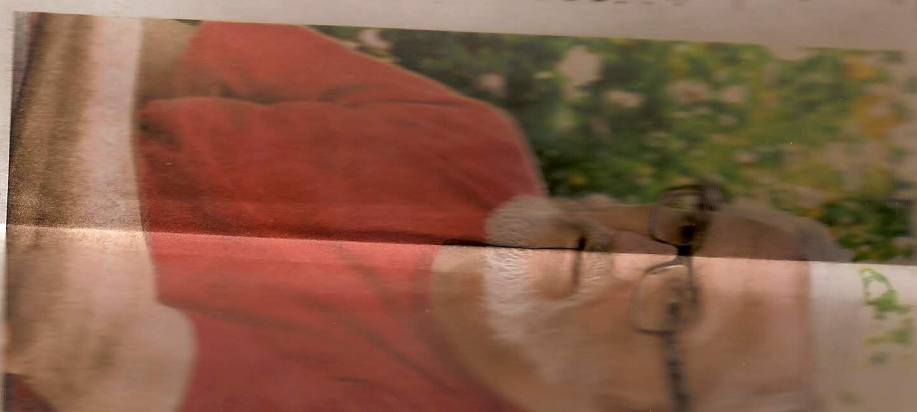
ten dan in een gevangenis. Macho's, gangsters, ik heb ze zien huilen als kinderen. Als ik ging praten met de gedetineerden, moest ik vaak stroppen na vier, vijf cellen wegens te deprimerend. De ene ziet zijn kinderen niet meer, de ander pleegde een passievolle moord en gaat door een hel. Maar je vindt in de gevangenis allerlei soorten mensen van over de hele wereld. Dat maakt het moeilijk, maar ook leuk.'

Dewaele stond er op zich menselijk op te stellen tegenover de gedetineerden die hij onder zijn hoede had. 'Het heeft geen zin die mensen als een beesten te behandelen. Die houding maakte van mij zeker

LUC DEWAELE:
Nergens worden meer tranen gelaten. Macho's, gangsters, ik heb ze zien huilen als kinderen

geen buitenbeentje, het cliché van de boerlijke cipier klopt niet. Je doet het ook niet louter uit idealisme, maar ook uit zelfbehoud. Je staat alleen voor twintig, dertig man en kan niet weg. Als ze willen, doden ze je, gemakkelijk zelfs. Dan wil je zeker zijn dat er anderen zijn die je beschermen. En dat je comfortabel kunt werken. Er waren vechtpartijen waarbij ik het aandurfde om tussen te komen, zonder bang te zijn. En je moet zorgen dat de Hyenà's de zwakkeren niet verscheuren.'

'Zo bracht ik eens een jonge homo naar

men op mijn eerste werkdag. Ik voelde mijn rug schromen om te vragen wat hij gedaan had. Maar later dat bij zijn vrouw gevraagd had. Dan zie je die handen, waarmee hij het gedaan heeft. Dat is akelig maar je hoort dat af.'

Geen verteput

Wat bewaakt stroom, is het beeld van een gevangenis als luxehotel. 'Neem nu het interieur bezocht, mensen vinden dat belachelijk. Maar gedetineerden zijn letterlijk weggeplukt uit hun leven. Hun carrière is gebroken, ze zijn weg van hun familie, hun vrienden staan in de kraak, ze voelen de schande. Ze voelen zich uitgespuwd en vernederd. Maar de gevangenis is geen verkeerput, maar een begeleidende terugkeer naar de samenleving. Dan is het belangrijk dat ze tijd alleen hebben met hun geliefde om hun relaties in stand te kunnen houden.'

De meeste gedetineerden begrijpen waarom ze opgesloten zitten, maar dat neemt de frustraties niet weg. 'We proberen ze te laten werken, bezig zijn. Anders worden ze knettergeek. Ze praten veel over, wat ze gedaan hebben, vaak opnieuw en opnieuw. Velen zijn erg gedwee. Ze zijn opgepakt, passeren langs de politie en onderzoekerrecht en komen dan hier aan, als gestlagen honden, helemaal onder de indruk en mentaal kapot. De mens in zijn totale naaktheid. Soms slaan de stoppen door en moeten ze hun opgebropte gevoelens ventileren. Het best is dan ze te laten razen. Ik herinner me iemand die we met vier naar de strafcel moesten begeleiden. We stonden te wachten aan de lift, toen de bom barste. Koepen, tiert, tegen de muur bonten. Dan wachten wij rustig en zwijgen. Zeg je dan 'kalmeer nu' of leg je een arm om hun schouders, dan krijg je een pak slaag. Dat pakt niet, je voelt dan de emoties, zo dichtbij. Erg.'

Achter slot en grendel is uitgegeven bij Houtart

Bende mensen-smokkelaars opgerold

DIERDRIEMONDRE ● Het parket en de rale gerechtelijke politie in Dendermonde hebben een bende mensen-smokkelaars opgerold die enkele honderden illegalen via vrachtwagens naar Groot-Brittannië brachten. De onderzoekerrecht Dendermondse parket. De bende was gemiddeld actief en organiseerde de transporten van illegalen van Pakistanse origine richting Britannië. Zegt het parket. Volgens een schatting gaat het om enkele honderden illegalen.

De verdachten gebruikten vooral de king langs de E40 in Wetteren en reisde ook de parking langs de E40 in op bijgaarden. De illegalen werden in ruimtes van vrachtwagens geplaatst clandestien. Groot-Brittannië binnen smokkelde. In de nacht van 11 op 12 november kon de federale gerechtelijke politie bende betrapten bij het transport van vijftiental illegalen aan de parking Wetteren.

Facebook lanceert 'modern berichtensysteem'

PALO ALTO ● De sociaalnetwerkwijk Facebook lanceerde gisteren een eigen mailsysteem, dat het de komende maanden uit wil rollen. Alleen wil Facebook oprichter Mark Zuckerberg lever niet e-mail het zo genoemd wordt. Hij omschrijft het systeem waarbij e-mails, sms'jes, chat berichten en interne Facebookberichten één mailbox terechtkomen lever als een 'modern berichtensysteem'. Met dat systeem wil Zuckerberg inspelen op de nood van de jonge gebruikers die volgens hem mail als een verouderd systeem zien. Naar het combineren van verschillende communicatiekanalen biedt het nieuwste systeem ook het voordeel dat je zelf bepaalt wie je berichten kan sturen. Zo kan je voor kiezen om je mailbox enkel open stellen voor je Facebookvrienden. Hoewel het, volgens Zuckerberg, niet om een mailsysteem gaat, krijgt elk Facebooklid die dat wil binnenkort een @facebook.com adres